

Decyzje o skargach przeciw Polsce do Trybunału Sprawiedliwości w październiku 2025 r.

Komisja Europejska jest nazywana „strażniczką traktatów”. Jedną z jej kompetencji jest występowanie do Trybunału Sprawiedliwości ze skargami na państwa członkowskie, formułującymi zarzuty uchybienia zobowiązaniom, jakie ciążą na państwach z mocy Traktatów (art. 258 TFUE). W październiku 2025 r. Komisja podjęła decyzje o skierowaniu do TS dwóch skarg przeciwko Polsce.

Jedna z nich wiąże się nieprzedłożeniem przez Polskę krajowej strategii długoterminowej zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu i Rady (UE) 2018/1999 z 11.12.2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu. Krajowe strategię długoterminową są narzędziem służącym do określenia, w jaki sposób państwa członkowskie UE planują osiągnąć redukcję emisji gazów cieplarnianych niezbędną do wypełnienia ich zobowiązań wynikających z porozumienia paryskiego i unijnego celu neutralności klimatycznej.

Strategie długoterminowe powinny być spójne ze zintegrowanymi krajowymi planami w dziedzinie energii i klimatu państw członkowskich na lata 2021–2030. Polska nie przedłożyła ostatecznej wersji zaktualizowanego planu, wymaganego przez powołane rozporządzenie. Wobec tego KE wystąpiła z drugą skargą do TS. W komunikacie KE podkreśla się, że ostateczny zaktualizowany krajowy plan w dziedzinie energii i klimatu stanowi narzędzie planowania strategicznego dla państw członkowskich służące określeniu działań i polityk mających na celu zapewnienie osiągnięcia unijnych celów w zakresie m.in. redukcji emisji gazów cieplarnianych, energii ze źródeł odnawialnych i efektywności energetycznej. Stanowi on również dla Komisji kluczowe narzędzie oceny postępów państw członkowskich w realizacji wspólnych celów UE w zakresie klimatu i energii na 2030 r.

Terminy dostarczenia przez Polskę omawianych dokumentów już minęły, wobec czego KE przeprowadziła przewidziane w traktatach postępowania poprzedzające decyzje o wniesieniu skarg (wezwanie do usunięcia uchybienia, uzasadniona opinia).

Sporządzenie przez Polskę zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu uwzględniającego możliwości i ambicje Polski, a równocześnie spełniającego wymagania wynikające z prawa unijnego jest niewątpliwie nader trudnym zadaniem w spornej gospodarczo, społecznie i politycznie materii. Przyczyną opóźnień była też zapewne reorganizacja polskiego rządu w połowie 2025 r. powodująca przesunięcia kompetencji między ministerstwami.

Upłynie jeszcze kilka miesięcy, zanim omawiane sprawy zostaną zarejestrowane w TS i opatrzone sygnaturami, co rozpocznie procedurę sądową. Przyszłe wyroki w omawianych sprawach, stwierdzające uchybienie obowiązkom traktatowym, nie spowodowałyby jeszcze nałożenia kar na Polskę, ponieważ obowiązki te nie polegają na implementacji dyrektyw. Należałoby sobie życzyć, aby do wydania takich wyroków nie doszło. Jeśli Polska dopełni ciążących na niej obowiązków, Komisja zapewne wycofa skargi.

Profesor Stanisław Biernat
Redaktor Naczelny „EPS”

Decisions to File Actions against Poland before the Court of Justice in October 2025

The European Commission is known as “the guardian of the treaties.” Its powers include bringing actions against Member States before the Court of Justice if the Commission considers that they have failed to fulfil their obligations under the Treaties (Article 258 of the TFEU). The Commission decided to file two actions against Poland before the Court of Justice in October 2025.

One of them is related to Poland’s failure to submit its national long-term strategy in line with the Regulation (EU) 2018/1999 of the European Parliament and of the Council on the Governance of the Energy Union and Climate Action. National long-term strategies are a tool to outline how EU Member States plan to achieve the greenhouse gas emissions reductions needed to meet their commitments under the Paris Agreement and EU’s climate neutrality goal.

The long-term strategies should be consistent with Member States’ integrated National Energy and Climate Plans for the period 2021–2030, which Poland has also not submitted in its final version as required by the said Regulation. As a result, the European Commission instituted the second action before the Court of Justice. The communication issued by the European Commission emphasises that the updated National Energy and Climate Plan is a strategic planning tool for Member States, enabling them to outline actions and policies to achieve EU objectives related, inter alia, to greenhouse emission reduction, renewable energy and energy effectiveness. It is also a key tool for the Commission to assess the progress of Member States in the achievement of common EU 2030 climate and energy targets.

The deadlines for Poland’s submission of these documents had already expired, as a result of which the European Commission took steps required by the Treaties before deciding to bring the actions (letter of formal notice, reasoned opinion).

Poland’s preparation of the integrated National Energy and Climate Plan reflecting its potential and ambitions and complying with the requirements of the EU law is undoubtedly an extremely difficult task in the contentious economic, social and political matter. The reorganisation of the Polish government in mid-2025, shifting responsibilities between ministries, has also almost certainly contributed to the delay.

It will be a few months before the cases in question are recorded by the Court of Justice and assigned reference numbers, starting the court proceedings. Future judgments in these cases confirming the failure to fulfil the Treaty obligations would not yet result in the imposition of any penalties on Poland, as these obligations do not involve the implementation of directives. Hopefully, no such judgments will be issued. If Poland fulfils its obligations, the Commission will surely withdraw the actions.

Professor Stanisław Biernat
‘EPS’ Editor-in-Chief